

COMMENTAAR

Koop en leef bewust voor het klimaat

HET WAS EEN TREFFENDE CARTOON VAN FOKKE EN SUKKE, begin deze zomer in *NRC*: terwijl de twee getekende vogels zichtbaar leden onder een hittesterecord, stond in de begeleidende tekst dat ze boos zijn op politiek en wetenschap. Want: ‘Waarom hebben ze ons hier nooit voor gewaarschuwd?’

Jan Auke Brink
verwoordt de
mening van het
Friesch Dagblad

Het schetst de situatie waar we in zitten. Is het uitzonderlijk warm of staat er nauwelijks water in de rivieren, dan is er altijd wel iemand te vinden die zich relativerend herinnert hoe het in 1976 misschien wel nóg erger was. Oftewel: het valt allemaal wel mee, warmte en droogte zijn van alle tijden, waar maken we ons druk over? Noodsignalen willen veel mensen liever niet horen.

Maar wie naar het beschikbare cijfermateriaal kijkt, ziet een zeer zorgelijke ontwikkeling. De zomer van 2026 was de warmste sinds het begin van de metingen in 1901. Bovendien is uit die 126 jaar aan data op te maken dat de zomerse temperaturen in de afgelopen decennia steeds hoger zijn geworden. Ook het zeewater warmt op: de Noordzee brak een record, in de Waddenzee zien ecologen nieuwe dieren verschijnen, terwijl andere dieren sterven door het warmere water.

Dat zijn duidelijke signalen dat de opwarming van de aarde volop gaande is. Veel klimaatwetenschappers weten dat al lang, en waarschuwen er vrijwel onafgebroken voor. Veel niet-wetenschappers horen die noodkreet, en maken zich zorgen. Zij eten minder vlees, vliegen niet meer of investeren in elektrisch rijden.

Maar er is ook een grote groep mensen die het niet wil horen. Tastbare eigenbelangen voelen belangrijker dan mogelijke problemen op de lange termijn. Een bal gehakt minder? Kortere douches? Laat eerst de grote bedrijven en landen als China en India maar stappen zetten, is de repliek die je kunt krijgen. En voor een deel is dat terecht. De grote vervuilers worden nog te vaak ontzien. Dat moet beter, zij moeten strenger worden aangepakt.

Tegelijkertijd gaat de 25 jaar oude slogan ‘Een beter milieu begint bij jezelf’ nog altijd op. De oecumenische patriarch Bartholomeüs van Constantinopel keerde zich bij de Wereldgebedsdag voor de zorg voor de schepping (1 september) onder meer tegen consumptisme, tegen het blijven kopen van nieuwe spullen. Want bewust handelen van ons, van de consument, kan een belangrijke bijdrage leveren aan noodzakelijke verandering, aan het beschermen van de schepping. Eet en reis bewust, koop waar mogelijk tweedehands, koop zeker geen goedkope producten die je eigenlijk niet nodig hebt, leer repareren. Zo draag je bij aan een verandering van de economie, en zet je een belangrijke stap in het stuiten van de alsmaar verdergaande klimaatverslechtering.

hoofdredactie@frieschdagblad.nl

FRYSLÂN

‘Steen in de vijver’: drama in Leeuwarden-Oost

JEUGDTHEATER

Bauke Boersma

De nieuwe locatievoorstelling van Meeuw jonge theatermakers wordt gespeeld in een dichtbevolkt buurtje in Leeuwarden-Oost. De scènes zijn te zien in een parkje, een speeltuin, voor een rijtjeshuis en op een parkeerplaats. ‘De wijk speelt mee’, aldus Meeuw.

Het wordt al donker als het publiek op deze vrijdagavond de meegenomen krukjes neerzet voor een huis in de Jacob Binckesstraat, hartje Leeuwarden-Oost. Dit is het decor van een van de scènes in de locatievoorstelling *Steen in de vijver*, een project van Meeuw jonge theatermakers.

In deze scène draait het om Theo en Mare Hulkeboer, broer en zus, gespeeld door Feite de Vries en Kathelijn Koster. Hij voetbalt op hoog niveau, zij wil hem interviewen voor de schoolkrant. Dat interview verloopt moeizaam: ook bij Theo is het nieuws

over Rieneke – een meisje uit de buurt – hard aangekomen. Rieneke is in het water gefietst en verdrongen. Hoe belangrijk is voetbal dan eigenlijk nog?

Terwijl de scène zich ontvouwt, fietst een buurtbewoner voor het publiek langs. ‘Sorry!’ Even later parkeert een stel hun auto op het parkeerplaatsje, vlak naast het publiek. Kalmpjes zoeken ze daarna hun eigen huis op. Hilde Mulder, artistiek en zakelijk directeur van Meeuw, kan er wel om lachen. Vanaf haar krukje constateert ze dat Feite en Kathelijn onverstoordbaar doorspelen.

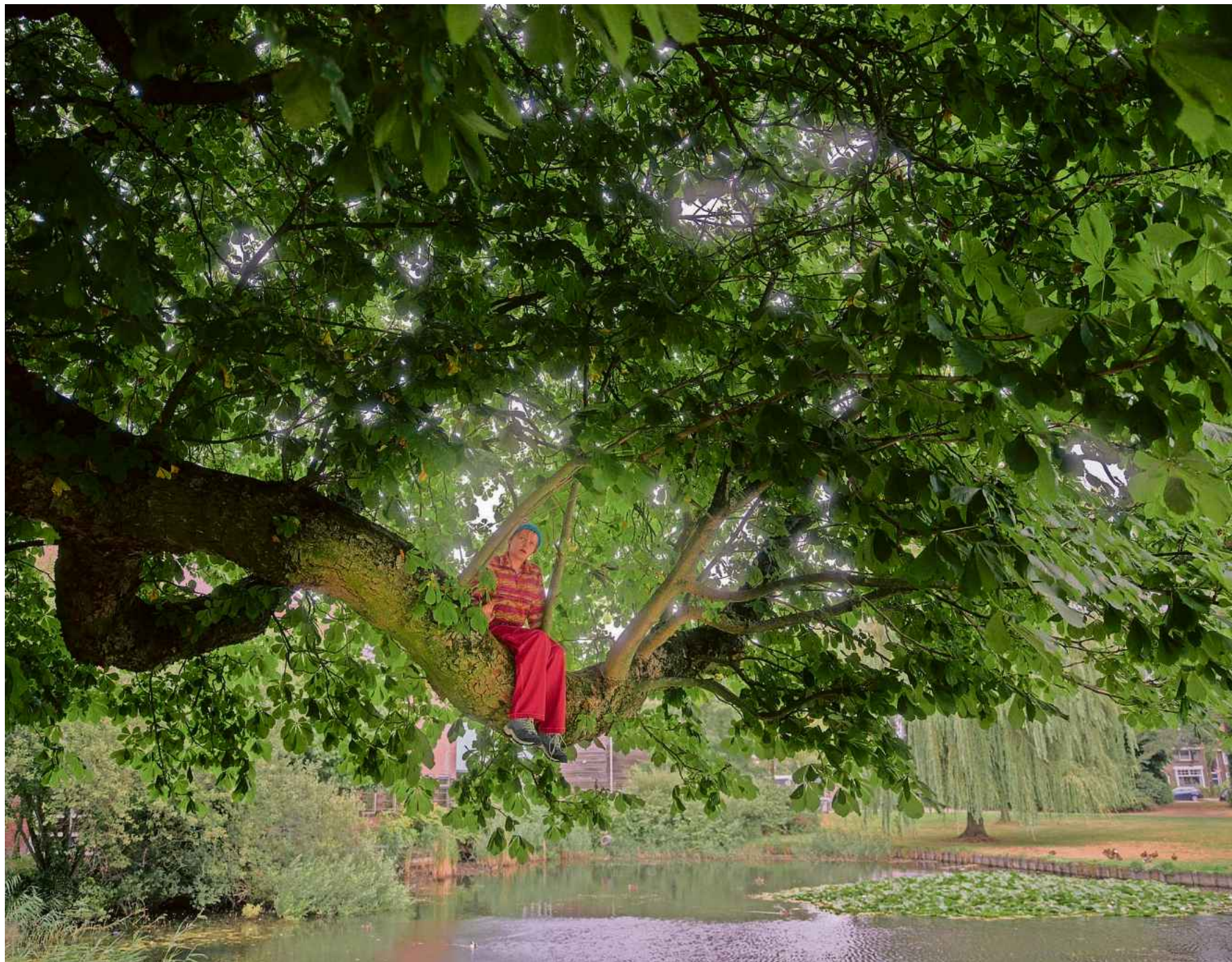
Meeuw jonge theatermakers

Meeuw jonge theatermakers werd ruim 35 jaar geleden opgericht. De jeugdtheaterschool biedt jongeren de ruimte om te experimenteren, samen te werken en professionele voorstellingen te maken. Jongeren krijgen er les in acteren, regisseren, schrijven en film. Meeuw heeft een eigen gebouw met drie

studio’s aan de Oostersingel in Leeuwarden. Jaarlijks houdt de school audities. Dit jaar zijn de audities op 11 en 12 september. Aanmelden kan via de website: www.meeuw-jts.nl De provincie dreigde vorig jaar de subsidie voor Meeuw in te trekken. Dat leidde tot protestacties, die breed werden

gedragen door partners uit het cultuurveld. Provinciale Staten stelden daarna toch geld beschikbaar. Meeuw wil zich de komende jaren – naast talentontwikkeling en artistieke kwaliteit – richten op het maken van maatschappelijk relevante producties. Op 7 november

gaat op het Noordelijk Film Festival de korte film *Jij bent geen vis* in première. De film gaat over jonge milieu-activisten die actie voeren tegen de plastic-soep. Het scenario is geschreven door zes jonge schrijvers van Meeuw. De cast bestaat uit acteurs van de theaterschool.

De begin- en slotscène van *Steen in de vijver* speelt zich af in een parkje. Foto’s: Niels Knelis Meijer

Dat doet even later ook Elin Staal-smid, die als Pim een slotmonoloog houdt in het parkje aan de Karel Doormanstraat, een uitlaatplaats voor honden, zo blijkt kort daarvoor. Pim zit op een tak van een boom, draagt een rode broek en een vest. Ze kijkt uit over de parkvijver.

Plons

Op deze plek is de voorstelling een uur eerder ook begonnen. In de beginmonoloog heeft Pim het drama neergezet: Rieneke is in het water gefietst, wat betekent dat voor haar vrienden en kennissen? Verandert deze gebeurtenis iets in hun leven? Of is het maar een rimpeling, zonder echte gevolgen? ‘Alsof er een steen in de vijver is gegooid. Je hoort een plons en daarna wordt het stil.’

Het publiek volgt de jongeren die het nieuws over Rieneke net gehoord hebben. Dat gebeurt in drie groepen die van scène naar scène wandelen, het eigen krukje in de hand. De begin- en slotscène bekijken ze samen.

Steen in de vijver is geschreven door Wessel de Vries en wordt gespeeld door zestien jonge acteurs, die in een wisselende cast meedoen. Voor de voorstelling maakten regisseurs Carlo Scheldwacht, Stijn Schootstra, Lizzy van Vleuten en Wendy Viel ieder een eigen scène. Mulder verzorgde de eindregie en heeft de verschillende perspectieven samengebracht.

Verliefd

Als het publiek samenkomt voor de slotmonoloog is één ding duidelijk: het drama rond Rieneke heeft niemand onberoerd gelaten, al lopen de reacties sterk uiteen. Voor Timo (een rol van Bastiaan Okkema) is het reden om Jessica (Anne Herrema) te vertellen dat hij verliefd op haar is. Denise (Roos van Geelen) is in de war: waarom voelt ze niks?

Niels en Sandra (Hylke Faber en Vera de Leeuw) krijgen woorden: hij snapt niet dat zij haar verjaardagsfeestje gewoon door wil laten gaan. ‘Ik kan hier niet tegen, dit is niet oké’, klinkt het.

Zo leidt de tragische gebeurtenis tot nieuwe inzichten, onverwachte keuzes en ongemakkelijke vragen. De voorstelling oordeelt niet en geeft geen kant-en-klare antwoorden. Net als bij eerdere Meeuw-voorstellingen draait het in *Steen in de vijver* om het vertellen van verhalen die schuren, verrassen en raken. Met hier als extraatje het decor: geen theaterzaal, maar een volksbuurt waar het leven tijdens de voorstelling gewoon door-gaat.

.....
Steen in de vijver, Meeuw jonge theatermakers. Te zien tot en met 19 september in Leeuwarden-Oost. Startlocatie: Meeuw jonge theatermakers, Oostersingel. Info: www.meeuw-jts.nl

Het overlijden van Rieneke laat niemand onberoerd, blijkt in de voorstelling *Steen in de vijver*.